

Energetske zadruge u okrugu Neustadt an der Waldnaab, Njemačka

Energetske zadruge

Pozadina

S obzirom da će zakonska prava zajednica obnovljive energije¹ od sada biti uključena u europsko zakonodavstvo u sklopu paketa "Čista energija za sve Europljane"², njihova uloga u omogućavanju većeg sudjelovanja građana u energetskej tranziciji vjerojatno će rasti. Među raznim pravnim strukturama dostupnim za upravljanje energetskej zajednicama, energetske zadruge su isproban i provjeren model koji lokalne vlasti mogu koristiti.

"Zadruga je autonomno udruženje osoba koje se dobrovoljno ujedinjuju radi ispunjavanja svojih zajedničkih ekonomskih, socijalnih i kulturnih potreba i težnji kroz zajedničko demokratski kontrolirano poduzeće."

International Co-operative Alliance (2019)³

Zadruge dijele određena međunarodno dogovorena načela⁴ i organizirane su na demokratskoj osnovi, najčešće djelujući po principu „jedan član – jedan glas“. U tim slučajevima nijedan član ne može provoditi nerazmjernu kontrolu nad zadrugom, jer se glasačka prava ne povećavaju na temelju uloženog iznosa. Često je dovoljan samo mali doprinos da postanete član zadruge i time imate pravo glasa u daljnjem razvoju.

¹ Zajednice obnovljivih izvora energije uključuju skupine građana, društvene poduzetnike, javna tijela i društvene organizacije koje direktno sudjeluju u energetskej tranziciji zajedničkim ulaganjem u proizvodnju, prodaju i distribuciju obnovljive energije. Hunkin i Krell, 2018. [Policy brief: Renewable Energy Communities.](#)

Cilj

Energetske zadruge jedan su od oblika organizacije koji nudi mogućnost aktiviranja financijskih sredstava koja služe za postizanje ciljeva obnovljivih izvora energije, istovremeno uključujući građane i ostale dionike u proizvodnji i korištenju obnovljivih izvora energije. Oni koji se učlane, mogu kupiti dionice zadruge, koja posjeduje postrojenja obnovljivih izvora energije i svojim članovima pruža povrat ulaganja tijekom vremena. Ako energetska zadruga djeluje kao dobavljač ili prodaje energiju ovlaštenom dobavljaču, članovi također mogu dobiti pristup lokalno proizvedenoj zelenoj električnoj energiji po pravednijoj cijeni.

Opis mogućnosti financiranja

Koncept energetske zadruge ne samo da omogućuje okrupnjavanje resursa za ulaganja, već ubrzava pronalazak potencijalnih lokacija za proizvodnju obnovljivih izvora energije. Na primjer, iako se može učiniti da je površina krova za ugradnju postrojenja obnovljivih izvora energije mnogo u gradu, privatne instalacije se često sporo realiziraju jer krovovi kuća možda nisu prikladni ili pojedinom vlasniku nedostaje sredstava za ulaganje. Lokalna vlast može na raspolaganje staviti zgrade ili zemljišta u javnom vlasništvu ili zemljišta za energetske zadruge za postavljanje panela ili druge opreme. Veliki krovovi javnih /industrijskih zgrada s povoljnim nagibnim kutom prikladni su i mogu se besplatno ili uz vrlo niske troškove najma dodijeliti zadrugama. Energetske zadruge

² Više informacija dostupno je [ovdje](#)

³ Više informacija dostupno: [International Co-operative Alliance stranica](#)

⁴ Više informacija dostupno: [International Co-operative Alliance stranica](#)

ne moraju biti ograničene na proizvodnju električne energije, one se također sve više uključuju u projekte energetske učinkovitosti koristeći privatni kapital za financiranje početnih ulaganja. Primjeri uključuju povećanje učinkovitosti javne rasvjete, e-mobilnosti i daljinsko grijanje.

Za razliku od ulaganja u tržište dionica, financijski rizik pojedinca ograničen je na početno ulaganje, a pojedine dionice se obično mogu kupiti za relativno nisku cijenu. Energetska zadruga odgovorna je samo interesima svojih članova, a ne vanjskim stranama. U većini slučajeva organizacija će biti lokalnog ili regionalnog karaktera, što znači da ujedno može usaditi snažan osjećaj zajedništva. Sudjelovanje lokalne vlasti, osim ulaganja i financijske koristi, može povećati povjerenje u cijeli projekt i dovesti do povećanja broja uključenih građana. Lokalne samouprave mogu biti izvrsni pokretači energetske zadruge i imati ključnu ulogu u prenošenju koristi građanima.

Prednosti i nedostaci energetske zadruge

Glavne prednosti su:

- Korištenje privatnog kapitala za lokalne energetske projekte.
- Stvaranje prihoda koji ostaje u lokalnoj zajednici i koji se može ponovo uložiti u lokalne (društvene) potrebe.
- Znatno se povećava društvena prihvaćenost korištenja lokalne energije iz obnovljivih izvora.
- Omogućavanje pristupa lokalnim obnovljivim izvorima energije i energetske usluge građanima.
- Stvaranje prilika za suradnju s motiviranim lokalnim građanima koji mogu pružiti (tehničku) stručnost zadrugama na volonterskoj bazi.

Međutim, postoje neka ograničenja:

- Uglavnom ovise o dobrovoljnom angažmanu članova koji možda nisu uvijek profesionalci u energetske sektoru i možda im nedostaje iskustva u savladavanju administrativnih prepreka.
- Prikupljanje početnog kapitala može biti izazov ako se prilike i koristi dovoljno dobro ne prenesu potencijalnim članovima.
- Energetske zadruge teško konkuriraju etabliranim tržišnim sudionicima za veće projekte, gdje se projekti obnovljivih izvora energije naručuju putem natječaja.

⁴ Wieg et al., 2011. [Energiegenossenschaften Bürger, Kommunen und lokale Wirtschaft in guter Gesellschaft.](#)

⁵ Više informacija dostupno je [ovdje](#)

Jedinice lokalne samouprave (JLS) udružuju snage kroz energetske zadruge

Ovisno o nacionalnom zakonodavstvu, energetske zadruge također mogu potaknuti suradnju između JLS, kao što je to bio slučaj u regiji južne Njemačke. U okrugu "Neustadt an der Waldnaab" 17 JLS osnovalo je energetske zadruge pod nazivom "NEW-Neue Energien West eG" kako bi zajednički provodili projekte obnovljivih izvora energije⁴. 17 općina članica kupile su dionice u iznosu od najmanje 5000€ svaka. Upravni odbor zadruge vode tri gradonačelnika s ostalim predstavnicima općina u savjetodavnom odboru.

Kako bi se napravila razlika između regionalnog odlučivanja o postavljanju OIE postrojenja na višem nivou i pojedinačnih odluka građana, koji bi mogli biti posebno zainteresirani za svoje lokalno fotonaponsko postrojenje (FV), osnovana je dodatna organizacija: "Bürger-Energiegenossenschaft West eG (BEW eG)". Građani regije kupuju dionice ove odvojene zadruge, koja je i sama punopravna članica NEW organizacije, za najmanje 500€. Do sada je više od 1450 ljudi kupilo više od 38.000 dionica. Dvije zadruge ukupno imaju 56 milijuna € ulaganja s 20 FV instalacija, kao i jednim vjetroparkom⁵ i povećanu aktivnost u postavljanju stanica za punjenje električnih automobila u općinama članicama i daljinskom grijanju⁶. Zadruga zapošljava lokalne tvrtke, od kojih su mnogi i sami članovi. Time se osiguravaju lokalni poslovi i ostvaruju regionalni porezni prihodi.

NEW eG surađuje s licenciranim opskrbljivačem električne energije (Grünstromwerke GmbH)⁷ kako bi opskrbila električnu energiju po vlastitoj regionalnoj tarifi uz pravičnu cijenu. Zadruga također nudi članovima pogodnosti poput pristupačnih savjeta o uštedi energije, grupne kupnje peleta za grijanje doma i osiguranja za pojedine vlasnike FV instalacija.

Prihvatljive mjere

- Ulaganje u obnovljive izvore energije
- Ulaganje u energetske učinkovitost

Ovaj je informativni letak dio serije letaka o mogućnostima financiranja koju možete pronaći [ovdje](#): [html-link](#)

⁶ Više informacija dostupno je [ovdje](#)

⁷ Neue Energien West eG, 2014. [Regionaler Ökostrom kommt gut an Nordoberpfälzer nutzen Sonnenstrom der NEW eG.](#)